

SOVHOOSIDE TAIMEKASVATUSTÖOLISTE TÖÖAJAST

H. Siigur

Rahanduse ja krediidi kateeder

1. Tööaeg taimekasvatuses

Taimekasvatuse iseärasused tingivad eri perioodidel erineva vajaduse tööjõu järele. Sellest lähtudes lubab NSV Liidu Ministrite Nõukogu 24. mai 1962. a. määrus nr. 475 rakendada sovhoosides taimekasvatuses töötavaid töölisi pingeliste põllutööde perioodidel tööle kuni 10 tunniks päevas, kusjuures töötamine üle tööpäeva normaalkestuse kompenseeritakse vahetuse kestuse vastava lühendamise või lisapuhkepäevade andmisega teistel perioodidel.¹ Seega kehtestati taimekasvatuse tööliste suhtes omapärane tööaja summeeritud arvestus.

Seoses viiepäevase töönädala rakendamisega NSV Liidu rahvamajanduses, on rakendatud viiepäevast töönädalat ka sovhoosi taimekasvatustööliste suhtes. Kuid reas sovhoosides rakendatakse taimekasvatustööliste suhtes viiepäevast töönädalat ainult perioodil, millal põllutöid ei tehta, kuna põllutööde perioodil rakendatakse kuuepäevast töönädalat. Vahetuse kestuse kindlaksmääramisel lähtutakse tööaja aastanormist, diferentseerides vahetuse kestust üksikute perioodide (kuude) lõikes. Neil perioodidel (kuudel), kui töötatakse viiepäevase töönädalaga, on mittepõllutööde perioodil vahetuse kestus määratud selline, et nädalas töötatakse vähem kui 41 tundi. Põllutööde perioodidel on aga kehtestatud selline vahetuse kestus, et töötatakse üle 41 tunni nädalas.

Tööaja selline jaotamine määratakse kindlaks administratsiooni poolt kooskõlastatult sovhoosi ametiühingukomiteega. Sellist vahetuse kestuse diferentseerimist ja tööaja erinevat jaotamist eri perioodide vahel võib pidada kõigiti õigeks ja otstarbekaks, sest see võimaldab tööjõu ratsionaalset kasutamist.

---

¹ Ст. I постановления Совета Министров СССР от 24 мая 1962 г. № 475. СП СССР 1962, 8, 70; Eesti NSV Ministrite Nõukogu 13. juuni 1962. a. määrus nr. 295 p. 1. ENSV MKK 1962, 29, 111.

Et NSV Liidu Ministrite Nõukogu 24. mai 1962. a. määruse nr. 475 kohaselt võib vahetuse kestust põllutööde pingelistel perioodidel suurendada kuni 10 tunnini päevas, siis kuuepäevase lõönädala puhul võib tööaja kestus nädalas olla kuni 60 tundi. Kui aga ka põllutööde pingelistel perioodil töötatakse viiepäevase töönädalaga, siis tekib küsimus, kas nädala maksimaalse tööaja kestuse võib jaotada ka viiele tööpäevale ja seega töötada ööpäevas kuni 12 tundi. Meie arvates tuleb küsimusele anda eitav vastus. Esiteks määrab NSVL Ministrite Nõukogu 24. mai 1962. a. määrus kindlaks vahetuse maksimaalkestuse, mis tunduvalt ületab tööpäeva normaalkestuse. Järelikult tuleb vahetuse võimalikuks maksimaalkestuseks pidada 10 tundi. Teiseks ei saa vahetuse pikendamist üle 10 tunni pidada lubatavaks ka töökaitse seisukohalt, sest töötajale jääb igapäevaseks katkestamata puhkuseks liiga vähe aega. Eeltoodust lähtudes tuleks asuda seisukohale, et viiepäevase töönädala puhul võib töötajat ka põllutööde pingelistel perioodidel rakendada nädalas tööle mitte rohkem kui 50 tunniks.

NSV Liidu Ministrite Nõukogu 24. mai 1962. a. määruse nr. 475 kohaselt kompenseeritakse põllutööde pingelistel perioodidel üle tööpäeva normaalkestuse töötamine vahetuse kestuse lühendamiselega kuni 5 tunnini päevas või kuni 5 lisapuhkepäeva andmisega kuus ning ainult töötaja nõusolekul võib vahetuse kestust lühendada rohkem või anda kuus rohkem lisapuhkepäevi.² Et vahetuse lühendamise ulatus või antavate lisapuhkepäevade arv oli ette nähtud lähtudes kuuepäevasest töönädalast, siis tuleb asuda seisukohale, et viiepäevase töönädala puhul ei tohi töötaja nõusolekuta vähendada töötamise kestust alla 30 tundi nädalas. Sellega tagatakse töötajatele ikkagi umbes $\frac{3}{4}$ töötasu saamine ka sel perioodil, kui ta töötab vähem tööpäeva normaalkestusest.

Kui tööaja aastagraafiku koostamisel ei nähta ette pingeliste põllutööde ajaks vahetuse võimalikku maksimaalkestust, siis vajaduse korral võib sovhoosi direktor kooskõlastatult sovhoosi ametiühingukomiteega graafikut muuta ja kehtestada põllutööde pingeliseks perioodiks vahetuse maksimaalkestuse, teistel perioodidel vahetuse kestust vastavalt lühendades.

Seega vahetuse kestuse pikendamine ja lühendamine üksikute perioodidel ei tohi kaasa tuua tööaja aastanormi ületamist või alatäitmist.

---

² Ст. I постановления Совета Министров СССР от 24 мая 1962 г. № 475. СП СССР 1962, 3, 70.

2. Töötajad, kelle suhtes võidakse rakendada kuni 10 tunni- list vahetust pingelistel põllutööde perioodidel

Kehtivad eeskirjad lubavad rakendada kuni 10 tunnilist vahetust sovhoosi põllutööliste suhtes. Seejuures praktika vaatleb põllutöölistena kõiki isikuid, kes on rakendatud põllutööle kas alaliselt või ajutiselt.

Et antud juhul võib toimuda töötamine mitte ainult üle tööpäeva normaalkestuse, vaid ka üle nädala tööajanormi, siis tuleb toetada kirjanduses avaldatud mõtet, et sellist tööajarežiimi ei või kehtestada nende töötajate suhtes, keda ei ole lubatud rakendada ületunnitööle.³ Et sellistel töölistel (välja arvatud alaealised) on nädala tööaja normiks 41 tundi, siis kuuepäevase töö-nädala puhul ei või neil vahetuse kestus ületada 7 tundi (puhkepäevade ja riiklike pühade eelpäevadel 6 tundi) ning viiepäevase töönädala puhul 8 tundi 12 minutit. Et ka sellised töötajad saaksid täis töötada oma tööaja aastanormi, tuleb neid rakendada tööle 41 tunni ulatuses nädalas osalt ka nendel perioodidel, kui teised taimekasvatustöölised töötavad 5-päevase töönädala puhul vähem kui 41 tundi nädalas.

3. Kas kalendriaasta tööaja arvestusperioodina ennast õigustab?

NSV Liidu Ministrite Nõukogu 24. mai 1962. a. määruse nr. 475 p. 1 lg. 3 kohaselt on taimekasvatustöölise tööaja arvestusperioodiks kalendriaasta, s.o. 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini. Kuid liiduvabariigi ministrite nõukogul on õigus kooskõlastatult vabariigi ametiühingute nõukoguga kehtestada taimekasvatustöölisele aastane tööaja arvestusperiood, mis ei lange kokku kalendriaastaga.

Eesti NSV-s kasutatakse taimekasvatustöölise tööaja arvestusperioodina kalendriaastat.

Sovhoosi administratsioon on kohustatud tagama üldreeglina taimekasvatustöölisele töötamise 41 tundi nädalas ja vastavalt ka tasu selle aja jooksul tehtud töö eest. Et teatud perioodidel võidakse taimekasvatustöölisi rakendada tööle üle 41 tunni nädalas, kompenseerides seda hiljem tööaja vastava lühendamisega, siis töötaja materiaalselt selle tõttu ei kannata, kuna seoses tööaja kestuse suurendamisega sai ta sel perioodil ka rohkem palka. Järelikult võib tööaja vähendamine nädalas toimuda ainult rohkemtöötamise kompenseerimiseks, mitte aga avansina tulevikus

³ Консультации по трудовому законодательству. В помощь сельскому профактивисту. Профиздат, 1967, lk. 89.

toimuva rohkemtöötamise katteks. Ühtlasi ei tohi üle tööpäeva (vahetuse) normaalkestuse töötamise kompenseerimine toimuda ka väljapool tööaja arvestusperioodi.

Kui tööaja arvestusperioodiks on kalendriaasta, tuleks taimekasvatustöölistele kindlustada alates 1. jaanuarist kuni pingelise põllutööde perioodini töötamine 41 tundi nädalas, töötatagu siis 5- või 6-päevase töönädalaga. Põllutööde pingelistel perioodidel võib töötada kuni 60 tundi nädalas ning neil perioodidel üle 41 tunni nädalas lühetatud tunnid tuleb kompenseerida vahetuse kestuse vastava lühendamise või lisapuhkepäevade andmisega kuni 31. detsembrini.

Selline olukord ei soodusta tööjõuresursside õiget kasutamist ning praktikas rikutakse sageli eespool käsitletud põhimõtteid.

Kuuapäevase töönädala rakendamisel kompenseeriti üle tööpäeva normaalkestuse töötamine põllutööde pingelistel perioodidel osalt väljaspool kalendriaastat, osalt juba vahetuse lühendamise eelne põllutööde pingelise perioodi algust. Sama olukord on ka viiepäevase töönädala puhul, kus tööaja plaanilise aastanormi kindlaksmääramisel planeeritakse vahetuse kestus (ja tegelikult ka rakendatakse) kuni põllutööde perioodini selliselt, et nädala tööaeg jääb väiksemaks kui 41 tundi, samasuguselt planeeritakse vahetuse kestus ka pärast põllutööde perioodi lõppu. Seega on töötajad sunnitud põllutööde alguseni töötama vähem (ja saama vastavalt ka vähem palka) ning alles hiljem see kompenseeritakse tööaja kestuse (ning vastavalt ka palga) suurenemisega.

Võib tekkida küsimus, mis selles on siis halba, kuna töötaja saab aasta vältel ikkagi töötada oma tööajanormi ulatuses. Halb on kõigepealt juba see, et töötaja peab piirama oma vajaduste rahuldamist, sest alles hiljem saab ta rohkem palka. Kuid olukord komplitseerub siis, kui töötaja ja sovhoosi vahelised tööõiguslikud suhted lõpevad (näiteks NSV Liidu relvastatud jõudesse kutsumise, pensionilemineku ja teiste mõjuvate põhjuste tõttu) enne, kui töötaja on saanud vähem töötatud aja tasa töötada. Kuna ta on saanud töötada vähem, kui tal oli õigus, siis tekib küsimus selle aja eest kompensatsiooni maksimisest. Praktikas seda praegu ei tehta, kuid sellist praktikat ei saa ka millegagi õigustada, sest NSV Liidu konstitutsioon tagab töötajale õiguse tööle ikkagi kehtestatud tööaja ulatuses, mitte aga vähemal määral.

Kuid selline eelnev avansiline tööaja vähendamine mõjub negatiivselt ka töövõimetusetoetuste suurusele, samuti puhkusetasule, kui kehtiva seadusandluse kohaselt tuleb töötajale anda puhkus avansina esimesel tööaastal jne.

Neist negatiivsetest nähtustest vabaneksime, kui tööaja arvestusperioodiks kehtestada küll aasta, kuid 1. aprillist kuni 31.

märtsini. Sel juhul toimuks üle tööpäeva (vahetuse) normaalkes- tuse töötamise kompenseerimine vähemtöötamisega tagantjärele ning töötaja on eelnevalt juba rohkem töötasu saanud.

Kuid ikkagi võib esineda üksikjuhte, et tööline võetakse tööle sel perioodil, kui taimekasvatustöölised töötavad vähem kui 41 tundi nädalas. Sel juhul tuleb töölevõetule kindlustada kuni põl- lutööde alguseni 41-tunnine töönädal.

4. Ületunnitöö taimekasvatuses

Sõltumata sellest, kuidas jaguneb töoaeg üksikutel perioodi- del, tuleb tagada taimekasvatustöölisele võimalus töötamiseks aasta tööajanormi ulatuses.

Iga töötaja aasta tööajanorm leitakse sel teel, et aasta kalen- daarsest tööajanormist lahutatakse aeg, millal töötaja ei töötanud puhkuse, töövõimetuse ja riiklike või ühiskondlike ülesannete täitmise tõttu.⁴ Kogu töoaeg, mis ületab töötaja tööaja aasta- normi, kujutab endast ületunnitööd. Praktikas vaadeldakse aega, mis jääb puudu tööaja aastanormi täitmisest, palgata puhkusena.

Tööaja aastanormi alataitmist ei tohi lubada. Kui see aga esi- neb, siis signaliseerib see tõsistest puudustest töö organiseerimi- ses. Samuti mõjuvad sellised «palgata puhkused» negatiivselt töödistspliini- le ja töötajates kommunistliku töösse suhtumise kas- vatamisele. Selliseid «palgata puhkusi» ei saa millegagi õigustada.

Tööaja summaarse arvestuse puhul esineb taimekasvatustöö- listel ületunnitööd siis, kui tööaja aastanormi ületamine on tin- gitud tööpäeva (vahetuse) kestuse pikendamisest põllutööde pin- gelistel perioodidel ja seda hiljem ei ole kompenseeritud tööpäeva (vahetuse) kestuse lühendamisega või lisapuhkepäevade and- misega.

Ületundide eest, mis ei ületa keskmiselt kaht tundi tööaja arvestusperioodi iga kalendrijärgse tööpäeva kohta⁵, makstakse traktoristidele-masinistidele lisatasu 50% nende tariifivõrgu IV liigi ajatöö tariifimäära järgi, teistele taimekasvatustöölisele aga 50% hobu-käsitööde tariifivõrgu III liigi ajatöö tunnitasmää- rast. Kõigi ülejäänud ületundide eest makstakse traktoristidele-

⁴ Л. Я. Островский, В. И. Семенов. Охрана труда в совхо- зах. М., 1965, lk 115; Консультации по трудовому законодательству. В помощь сельскому профактивисту. Профиздат, 1967, lk. 89.

⁵ Kalendrijärgsete tööpäevade arvust tuleb lahutada päevad, mil taimekasva- tustööline ei töötanud puhkuse, ajutise töövõimetuse või riiklike ja ühiskondlike ülesannete täitmise tõttu.

NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riikliku Töö ja Töötasu Komitee ja ÜAUKN-i Presiidiumi 15. juuni 1962. a. seletuse p. 1-s antud juhised aasta töötundide nor- maalhulga ja ületundide kindlaksmääramiseks (vt. «Бюллетень ГКТ» 1962, 8, lk. 17) ei ole päris täpne, sest see ei tee vahet aasta plaanilise tööajanormi ja antud konkreetse töötaja tööajanormi vahel.

masinistidele lisatasu vastava tariifivõrgu IV liigi, teistele taimekasvatustöölisele aga III liigi ajatöö tunnitaskumäär 100% ulatuses.⁶

Kui tööõiguslikud suhted taimekasvatustöölise ja sovhoosi vahel katkevad mõjuvatel (vabandatavatel) põhjustel⁷, tuleb vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riikliku Töö ja Töötasu Komitee ja ÜAÜKN-i Presiidiumi 15. juuni 1962. a. seletuse p. 2-le maksta töötamisperioodil üle tööajanormi töötatud aja eest ületunnitöö lisatasu.⁸ Seejuures tuleb töötajate tööajanorm määrata kindlaks sel teel, et kalendrijärgsete tööpäevade tööaja normaalkestuse summast (arvestades tööpäeva lühendamist puhkepäevade ja riiklike pühade eelpäevadel) tuleb lahutada puhkuse, ajutise töövõimetuse ja riiklike või ühiskondlike ülesannete täitmise päevadele langev tööaeg kuni tööpäeva normaalkestuse ulatuses. Kui aga tööõiguslikud suhted taimekasvatustöölise ja sovhoosi vahel katkevad muudel (mittemõjuvatel ehk mittevabandatavatel) põhjustel, siis üle tööajanormi töötatud aja eest töölisele ületunnitöö lisatasu ei maksta.

Kui taimekasvatustööline viiakse enne tööaja arvestusperioodi lõppemist üle teisele alalisele tööle sovhoosis, siis tuleb talle taimekasvatuses töötamise perioodil üle tööajanormi töötatud aeg kompenseerida vastavalt vaba aja andmisega teisel tööl. Kompenseerimine peab toimuma aga taimekasvatuses kehtestatud tööaja arvestusperioodi raames. Uuel tööl tasutakse sellisele töötajale vastavalt faktiliselt tööl oldud ajale või tehtud tööle.

Taimekasvatuses töötavatele ajutistele ja hooajatöölisele on lubatud üle tööajanormi töötamine kompenseerida lisapuhkepäevade andmise või lühendatud vahetuse rakendamisega nende sovhoosis töötamise perioodil.⁹ Kui aga siiski osutub võimatuks neile üle tööajanormi töötamise kompenseerimine vaba aja andmisega (näiteks seoses töötaja töövõimetusega, pensionileminekuga, NSV Liidu relvastatud jõududesse kutsumisega jne.), tuleb see meie arvates kompenseerida ületunnitöö lisatasu maksmisega analoogiliselt alatiste töölisega. Igal juhul tuleb vaba aja

---

⁶ Ст. 2 постановления Совета Министров СССР от 24 мая 1962 г. № 475. СП СССР 1962, 8, 70.

⁷ Meie arvates tuleb lugeda tööõiguslike suhete katkemine toimunuks mõjuvaid põhjusid ja järelikult maksta ületunnitöö lisatasu nendel juhtudel, kui vallandamisel administratsiooni initsiatiivil töötajale säilitatakse tööstaaži pidevus, vallandamisel omal soovil aga säilitatakse töötajale tööstaaži pidevus ka siis, kui vaheaeg töös ületab ühe kuu.

⁸ «Бюллетень ГКТ» 1962, 8, lk. 17 jj.

⁹ Ст. 3 Разъяснения ГКТ СССР и Президиума ВЦСПС от 15 июня 1962 г. № II/П-15. «Бюллетень ГКТ» 1962, 8, lk. 18.

andmisel alati kontrollida, kas ajutised või hooajatöölised ei ole muutunud alalisteks töölisteks.

Rahaline kompensatsioon üle tööajanormi töötamise eest seoses tööaja summeeritud arvestusega tuleb töötajale välja maksta koos palgaga selle ajavahemiku eest, mil lõppes tööaja summeeritud arvestuse periood, või koos lõpparvega, kui tööõiguslikud suhted katkevad enne tööaja arvestusperioodi lõppemist.

Kui taimekasvatustöoline administratsioon korraldusel töötab põllutööde pingelistel perioodidel üle pikendatud vahetuse kestuse, siis kujutab see endast ületunnitööd antud päeval ja selle eest tuleb maksta rahalist kompensatsiooni nagu ületunnitöö eest tööaja päevaviisilise arvestuse puhul. Muidugi saab sellist ületunnitööd esineda vaid harukordadel seoses töödega avariide või loodusõnnetuste ennetamiseks või nende vastu võitlemisel, sest sel perioodil, kui juba töötatakse pikendatud vahetusega, ei tohiks sovhoosi ametiühingukomitee reeglina enam lubada taimekasvatustööliste rakendamist ületunnitööle.

Analoogiliselt tuleb arvestada ületunnitööd taimekasvatustöölistel iga päeva kohta (ja vastavalt sellele maksta ka rahalist kompensatsiooni) neil perioodidel, kui töötatakse tööpäeva normaalkestuse või viiepäevase töönädala puhul vahetuse normaalkestuse ulatuses.

Komplitseeritum on üle vahetuse kestuse töötamise kvalifitseerimine neil juhtudel, kui töötatakse vahetuse kestusega, mis on lühem tavalisest ega taga töötamist 41 tunni ulatuses nädalas. Näiteks talvel on kehtestatud viiepäevase töönädala puhul vahetuse kestuseks 6 tundi, kuid administratsioon laseb ühel päeval mõnel töölisel töötada 7 tundi.

Et antud juhtudel vahetuse kestus on eelnevalt kindlaks määratud, siis tuleb ka siin lugeda ületunnitööks seda tööd, mida töötaja teeb üle ettenähtud vahetuse kestuse, s.o. analoogiliselt sellele, nagu loetakse ületunnitööks töötamist üle vahetuse kestuse, kui pingelistel põllutöödel on kehtestatud pikendatud vahetuse kestus. Kui ületunde arvestatakse päevaviisiliselt, siis maksatakse traktoristidele-masinistidele vastavalt Eesti NSV territooriumil kehtiva tööseaduste koodeksi § 60-le esimese kahe ületunni eest lisatasu 50%, alates kolmandast ületunnist aga 100% ulatuses nende tariifivõrgu IV liigi ajatöö tunnitariifimäärast, teistele taimekasvatustööliste jaoks aga lähtudes hobu-käsitööde tariifivõrgu III liigi ajatöö tunnitariifimäärast. Et taimekasvatustööliste jaoks on kehtestatud tariifsed päevapalgamäärad, siis tuleb nende tariifne tunnipalk leida päevapalgamäärast jagamise teel normaaltööpäeva töötundide arvuga.

О РАБОЧЕМ ВРЕМЕНИ РАБОЧИХ РАСТЕНИЕВОДСТВА В СОВХОЗАХ

Х. Сийгур

Резюме

В статье рассматриваются правовые вопросы, связанные с применением суммированного учета рабочего времени рабочих растениеводства в совхозах после установления пятидневной рабочей недели.

В связи с переходом на пятидневную рабочую неделю максимальная продолжительность рабочего дня (10 часов) и все рабочее время в неделю (50 часов) даже в период напряженных полевых работ не может быть превышена (постановление Совета Министров СССР от 24 мая 1962 года № 475).

Но во многих совхозах установлен такой режим рабочего времени, что в напряженные периоды полевых работ рабочие работают при шестидневной рабочей неделе, а в другие периоды при пятидневной рабочей неделе. При этом продолжительность рабочего дня (смены) дифференцируется по периодам (месяцам) и устанавливается администрацией совхоза по согласованию с рабочим комитетом профсоюза уже перед началом года. В необходимых случаях в установленный график вносятся соответствующие поправки в таком же порядке. Автор считает такое планирование рабочего времени и установление графика рабочего времени целесообразным, содействующим улучшению использования рабочей силы и техники совхоза.

Переработка в период напряженных полевых работ компенсируется уменьшением рабочего дня (смены) или предоставлением дополнительных выходных дней в другие периоды. По мнению автора, продолжительность рабочего дня (смены) при пятидневной рабочей неделе в ненапряженные периоды должна устанавливаться с таким расчетом, чтобы рабочий мог работать в неделю не менее 30 часов и чтобы только с его согласия можно было установить меньшую продолжительность рабочего дня (смены).

В статье выражается мнение, что для тех рабочих, которые по действующему законодательству не могут быть привлечены к сверхурочным работам, продолжительность рабочего дня (смены) при пятидневной рабочей неделе даже в напряженные периоды полевых работ не может превышать 8 час. 12 мин. в сутки и 41 часа в неделю.

По мнению автора, календарный год в качестве учетного периода рабочего времени в условиях ЭССР не оправдывает себя. Нередко его применение приводит к нарушению законо-

дательства, а именно к предоставлению рабочего дня (смены) уменьшенной продолжительности авансом или к компенсированию переработки уменьшением рабочего дня (смены) вне пределов учетного периода. Поэтому предлагается установить в ЭССР учетным периодом год с 1 апреля по 31 марта.

В последней части статьи анализируются вопросы сверхурочной работы работников растениеводства. По мнению автора, сверхурочная работа при суммированном учете рабочего времени возникает в тех случаях, когда переработка в пределах допустимой продолжительности рабочего дня (смены) в периоды напряженных полевых работ не компенсируется уменьшением продолжительности рабочего дня (смены) или предоставлением дополнительных дней отдыха в другие периоды учета. Рассматривается порядок вознаграждения за такую сверхурочную работу как в случаях, когда рабочий находится в трудовых правоотношениях с совхозом в течение всего учетного периода, так и в случаях прекращения трудовых правоотношений.

В тех случаях, когда рабочие растениеводства работают сверх установленной для них в данный период продолжительности рабочего дня (смены) по распоряжению администрации, нужно за такую сверхурочную работу вознаграждать рабочего как за сверхурочную работу при поденном учете рабочего времени. Компенсирование такой сверхурочной работы предоставлением отгула недопустимо.